

РЕЦЕНЗИЯ

от Атанас Николов Атанасов, професор в
Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“
относно дисертационния труд на Веселин Христов Караатанасов
***„Методически практики в обучението
по компютърен нотопис и приложна оркестрация“***

за присъждане на образователната и научна степен
„Доктор“ в професионално направление 1.3.
Педагогика на обучението по (Методика на
обучението по музика).

Прочетох дисертационния труд на Веселин Караатанасов
„Методически практики в обучението по компютърен нотопис и
приложна оркестрация“ най-подробно и с огромен интерес. Тъй
като самият аз вече повече от 20 години се занимавам с
компютърен нотопис, в лицето на Веселин Караатанасов намерих
съмишленик, чиито схващания и естетически идеали напълно
съвпадат с моите. В този смисъл аз като че ли четях собствените
си мисли, реализирани и подредени по един забележителен
начин. Необходимо е да изтъкна, че (за съжаление) аз не
поддържам творчески контакти с Веселин Караатанасов, поради
което бях много приятно изненадан от появянето и
реализацията на дисертационния труд.

Веселин Караатанасов е роден през 1966 година в Горна
Оряховица. Завършил е Средно музикално училище „Панайот
Пипков“ в Плевен и след отбиване на военната служба следва
композиция в Национална музикална академия „Проф. Панчо
Владигеров“. Специализира композиция, компютърна и
електронна музика в Кралската консерватория в Хага, Холандия,
завършва и майсторски клас по композиция в НМА – София.
Набрал достатъчно практически опит и в сферата на
компютърния нотопис, Веселин Караатанасов работи за
световноизвестни музикални издателства, като прави клавирни
извлечения на различни оркестрови и оперно-ораториални
произведения, редактира и извършва предпечатната подготовка

(нотна типография). Работил е като радиоводещ в Класик ФМ Радио, а също като композитор, аранжор и тонрежисьор в Звукозаписно студио „Скай”. Понастоящем работи като музикален консултант по филмови проекти, музика за реклами, компютърна интерпретация на симфонични, оркестрови и солови произведения за филми, редактор на съвременна оперно-симфонична музика и нотна типография, не на последно място той е **композитор, аранжор и оркестратор**. Член е на Съюза на българските композитори и Международна асоциация за съвременна музика.

Насочването към научно-изследователска разработка за компютърен нотопис и приложна оркестрация не е случайно. То е плод на дългогодишна практическа дейност, при която в един момент закономерно възниква необходимостта набраният опит да бъде обобщен, подреден и представен в синтезиран вид, за да може да бъде предаден на по-младото поколение. Това е свързано и с необходимостта обучаващите се в днешно време да навлязат по-активно в света на компютърните технологии.

Дисертационният труд на Веселин Караатанасов „Методически практики в обучението по компютърен нотопис и приложна оркестрация“ е отлично структуриран и съдържа увод, три глави, заключение и библиография. За актуалността на темата можа много да се говори – повечето съвременни композитори и аранжори ползват специфичен софтуер за нотопис. В повечето случаи се използва само част от заложените възможности в компютърните програми, а и различните програми дават различни възможности относно графичната прецизност. Също така много от ползвателите на този специализиран софтуер предпочитат програми с по-опростени възможности за работа, макар че в тези случаи резултатът не е съвършен. Веселин Караатанасов избира предпочитаната от сериозните музикални издателства програма – Finale, която и според мен е най-добрата по отношение на прецизност и качествен естетически вид на получения нотен материал. Възхищавам се на значението, което Веселин Караатанасов дава на графичния израз на музиката – тук става въпрос не просто за удобен за четене нотен текст, а едва ли не за произведение на

изкуството, въздействащо само по себе си върху специалистите в тази област. Ще си позволя да цитирам извадка от дисертационния труд – страница 323. „Изписването на нотите освен точност, представлява неотлъчно преследване на естетическа цел. Изрядната партитура образува. Тя, съдържайки в себе си детайлите, е проекция на отработените правила, техните логични и креативни тълкования и изключения. Посредством всички тези достижения музикалният текст е намирал място на нотния лист в продължение на столетия и нотите върху него са вдъхновявали, вълнували, предавали са знания и радост. Претворяването им в звук пък е довеждало до широки емоционални и рационални отражения в съзнанието на слушателя, разкривайки в общи линии композиторската същност. Душевност и мисловност, преведени на скрипт наречен нотно писмо – това са изворите на нотите, които безстрастно отразяват изказ, който няма всеобхватен словесен превод.”

Силно съм впечатлен от езика, на който е написан дисертационният труд. Освен използването на научна терминология на високо ниво, авторът борави с богат речник, говорещ за забележителна обща култура и всестранно развит интелект.

Не е новост въвеждането на компютърни технологии в съвременния образователен процес. В случая се касае обаче за научно обосноваване на обучението на бъдещи преподаватели, които да бъдат подпомогнати от тези си познания и умения в педагогическата дейност. В този смисъл е формулирана и работната хипотеза: „Ако при обучението по компютърен нотопис и приложна оркестрация създадем необходимите условия за интердисциплинарно експониране на изучаваната материя в комплекса на музикално-теоретичните дисциплини, ще добием качествено ново отношение към приложението на музикалните компютърни технологии в практиката на музикалния педагог.” Акцент в настоящия труд е поставен както върху процеса на обучение и особеностите му на съвременния етап, така и върху конкретната работа с нотописната програма *Finale*.

Първа глава на дисертационния труд представя развитието на нотното писмо през вековете до навлизането на компютърните технологии чрез програма SCORE, работеща под DOS. Огромните познания на Веселин Караатанасов в тази насока, както и богатият личен опит му дават възможност да представи на читателя една пълна картина на проблематиката, свързана с нотното писмо и неговото използване в различните епохи. Интерес представляват разсъжденията на автора за ролята на нотното писмо и установяването на определени стандарти в нотописа. Навлизането в практиката на хора, недостатъчно запознати с тези стандарти довежда до една пъстра картина от нотни издания, в някои от които наблюдаваме недотам добре изработени детайли. Тази е причината, поради която е необходимо детайлно изучаване на нотописния софтуер, като тази дейност бъде включена в учебните планове. Това е и една от целите на настоящия дисертационен труд – да се докаже необходимостта от системно изучаване на компютърен нотопис, която да послужи за основа и в занятията по солфедж, теория на музикалните елементи, инструментознание, хармония, полифония, оркестрация и пр. Авторът правилно излага мнението, че „потребността от методика в обучението на студентите като бъдещи преподаватели е повече от наложителна”.

Втора глава – „Методически модел на курса за обучението по компютърен нотопис” представлява по своята същност подробно разработена учебна програма за работа с нотописната програма Finale. Тук авторът наистина „плува в свои води”, като последователно и изчерпателно разглежда всички аспекти на въвеждане и редактиране на нотен текст, а също и всички допълнителни указания към нотния текст посредством символи или думи (заглавия, означения за темпо, артикулация, щрихи, динамика и много други). Специално внимание е обърнато на някои особености при нотация на съвременни музикални произведения, за които някои от по-леките нотописни програми са безсилни. По мое мнение Веселин Караатанасов изчерпва напълно потенциалните възможности на програма Finale и го прави по един достъпен за всички читатели начин. На практика

Втора глава представлява един подробен Help на български език за Finale, при това с ясна последователност във въвеждането на всички елементи, съдържащи се в една партитура. Без да коментирам, мога да дам най-висока оценка за направеното от Веселин Караатанасов. Това е всъщност едно вече готово учебно пособие за студентите, записали се в курса по компютърен нотопис с възможност и за достъп он-лайн.

В трета глава е описано прилагането на методиката за обучение по компютърен нотопис в практическата работа със студентите. Засегнати са редица аспекти и проблеми в тази дейност, на които няма да се спирам подробно. Оценявам високо изводите, направени въз основа на практическата работа, като отново подчертавам високия стил на писане на докторанта Веселин Караатанасов. В тази глава е включена и методиката за работа по приложна оркестрация. Очаквах да бъдат засегнати по-широк кръг проблеми, касаещи оркестрацията с използване на компютърен софтуер, но и написаното е напълно достатъчно за обучението, което се предвижда. Важна е практическата насоченост на тази част – дадени са редица много полезни съвети, очевидно плод на дългогодишна работа с музикален софтуер. Обърнато е внимание на проблемите при конвертиране на MIDI файлове, проблемите при използване на транспониращи инструменти, направена е връзка с инструментознанието, съпоставени са методите на преподаване на оркестрация, специално място е отделено на създаване на клавирно извлечение. Засегнати са и други, не по-маловажни теми.

Работната хипотеза, залегнала в труда е успешно доказана, а нейната актуалност не подлежи на коментар. Заключение е кратко и обобщава разгледаната в дисертационния труд проблематика. Като имаме предвид и практическата дейност на докторанта се налага изводът за високата стойност на научната разработка както в сферата на музикалната теория, свързана с методиката на обучение по компютърен нотопис, така и практическата приложимост на описаното в настоящия труд.

Използваната теоретична и музикално-теоретична литература е само на латиница и е пряко свързана с проблематиката на композирането и нотописа.

Като цяло основните научни и научно-приложни постижения в дисертационния труд са ясно формулирани в изброените от автора приноси моменти. Считаю, че трудът отговаря на критериите и показателите за придобиването на образователната и научна степен „доктор” съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение.

Заклучение: дисертационният труд на Веселин Караатанасов „Методически практики в обучението по компютърен нотопис и приложна оркестрация“ представлява ценна разработка с много висока стойност и като цяло има приносен характер. **Давам положителна оценка за представения дисертационния труд и предлагам на научното жури да присъди на Веселин Христов Караатанасов образователната и научна степен „Доктор”.**

Проф. Атанас Атанасов

София, 20.03.2016 г.